

6. Deng Zhiyuan. Research on Relationship between Color Emotion and Packaging Design. Industrial Engineering and Innovation Management. 2022. Vol. 5, No. 1, 1–4.

7. Колірне коло Іттена. Йоганнес Іттен. Мистецтво кольору. Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Київ: ArtHuss, 2022. С. 22.

8. Кадр з фільму «Готель «Гранд Будапешт» URL: <https://lnk.ua/nRyzgFAhT>

9. Кадр з аніме «Паприка» URL: <https://lnk.ua/Od488We2T>

ТВОРЧИСТЬ ЄВГЕНА СИВОКІНЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ АНІМАЦІЇ

Яна ЯЦЕНКО

*студентка кафедри дизайну та
соціально-культурних дисциплін
групи №1ГД-24*

Черкаського державного фахового бізнес-коледжу

Науковий керівник: старший викладач Ольга ВАКУЛЕНКО

Черкаський державний фаховий бізнес-коледж, м. Черкаси

Євген Сивокінь є однією з ключових постатей в історії української анімації, чия творчість справила значний вплив на розвиток авторської та експериментальної анімації в Україні другої половини ХХ століття. Народившись і сформувавшись в українському культурному середовищі, Сивокінь поєднував режисерську майстерність, художнє оформлення та педагогічну діяльність, що дозволяло йому не лише створювати експериментальні анімаційні роботи, а й активно впливати на формування нового покоління українських аніматорів. Професійну діяльність він пов'язав зі студією Київнаукфільм, де працював над короткометражними авторськими фільмами, відзначеними новаторським підходом до анімаційної мови, композиції кадру та графічного вирішення. “Анімація мене зацікавила, бо це – суміш графіки, карикатури, музики, поезії, акторської майстерності, драматургії й інших мистецтв...” (Євген Сивокінь) [1].

Рисунок 1. (Євген Сивокінь)

Однією з особливостей його творчості є глибокий експеримент з анімаційною мовою, який виявлявся у кількох напрямках. По-перше, він активно використовував мінімалістичну та стилізовану графіку, де персонажі та об'єкти спрощені до умовних форм. Такий підхід дозволяв зосередити увагу глядача на символічному та філософському змісті кадру, усуваючи зайві деталі, що відволікають від головної ідеї. По-друге, Сивокінь застосовував динамічні трансформації форм, коли один образ поступово перетворювався в інший, створюючи метафоричні або алегоричні переходи, що передавали внутрішні стани персонажів або філософські концепції. Це включало деформацію форм, абстрактні переходи між об'єктами та інноваційне використання простору кадру. По-третє, режисер приділяв велику увагу ритму анімації та монтажу. У його фільмах чергуються спокійні, медитативні рухи та різкі, динамічні сцени, що створюють драматичний ефект і підсилюють емоційне сприйняття. Він експериментував із темпоритмом кадру, чергуючи швидкі і повільні фрагменти, що дозволяло передавати символічний та психологічний зміст. Сивокінь також вводив прийоми контрасту масштабу та перспективи, підкреслюючи важливість певного образу або події, а також використовував текстурні та кольорові рішення, включаючи умовні тіні, градації кольору, контрастні палітри та фактурні ефекти, що створювали унікальну візуальну атмосферу.

Серед його ключових робіт варто виділити фільми «Людина і слово» та «Як жінки чоловіків продавали». У «Людина і слово» слово стає образним символом, персонажі зображені умовно та спрощено, а композиція кадру і ритм руху створюють медитативну атмосферу, що дозволяє глядачу фокусуватися на філософському змісті. У «Як жінки чоловіків продавали» застосовується декоративна графіка та гротескні, карикатурні образи персонажів, які динамічно трансформуються в кадрі [2]. Фільм поєднує народну стилістику та експериментальну подачу сюжету, що робить його яскравим прикладом авторської експериментальної анімації з глибоким соціальним і моральним підтекстом. Творчість Сивоконя мала значний вплив на розвиток української експериментальної анімації. Він утвердив принципи використання символічної образності, мінімалістичної графіки, алегорії та експериментальної композиції, які стали характерними рисами української авторської анімації. Його підхід продемонстрував, що анімація може бути не лише засобом розваги або технічним процесом, а й інтелектуальним і художнім висловлюванням, що відкрило нові горизонти для короткометражної та авторської анімації в Україні.

Рисунок 2. («Людина і слово»)

Рисунок 3. («Як жінки чоловіків продавали»)

Ідеї Сивоконя продовжують сучасні українські режисери, наслідуючи його експериментальні принципи. Степан Коваль у фільмі «Йшов трамвай №9» застосовує умовних персонажів, символіку, мінімалістичну графіку та ритмічну побудову кадру, що перегукується з експериментальними прийомами Сивоконя. Микита Лиськов у роботах «Deep Love» та «The End» продовжує традицію мінімалістичної графіки, умовних персонажів та символічних трансформацій форм, наслідуючи прийоми Сивоконя у композиції кадру, ритмі та монтажі.

Рисунок 4. (Степан Коваль «Йшов трамвай №9»)

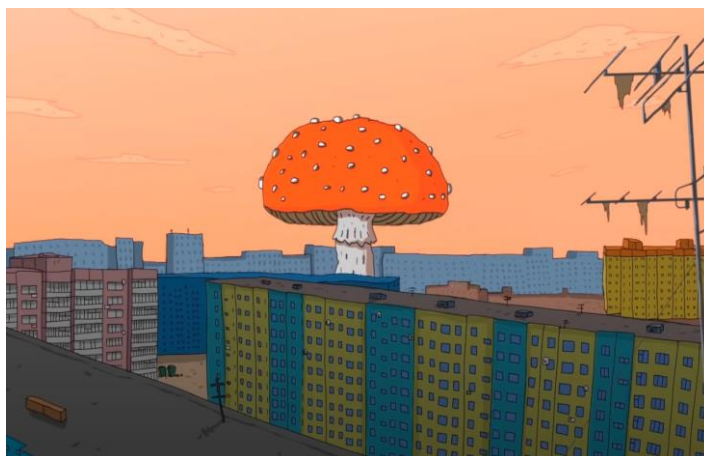

Рисунок 5. Микита Лиськов «Deep Love»)

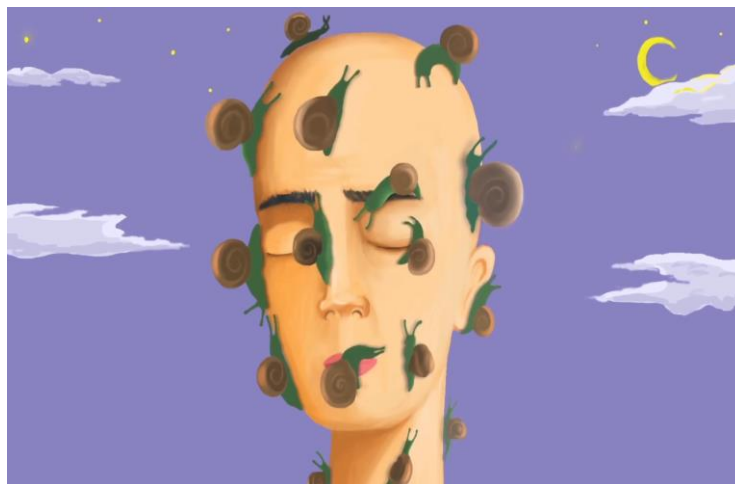

Рисунок 6. (Микита Лиськов «The End»)

Таким чином, творчість Євгена Сивоконя не лише заклала основу української авторської та експериментальної анімації, а й безпосередньо вплинула на роботи наступних поколінь, які розвивають його ідеї у сучасних проєктах. Його експериментальні прийоми – мінімалістична графіка, умовні персонажі, динамічні трансформації форм, контраст масштабу і перспективи, текстурні та кольорові рішення, ритмічна побудова кадру – залишаються актуальними та надихають українських аніматорів і сьогодні, закріплюючи статус української анімації як інтелектуальної та художньо-сислової дисципліни.

Список використаних джерел

1. Анна Онуфрієнко, Олександр Телюк. «Після роботи з вугіллям я виходив з кімнати як шахтар». Лауреат Золотого Дюка ОМКФ 2021 Євген Сивокінь про Укранімафільм, цензуру і 1990-ті. *NV LIFE*. URL: <https://surli.cc/xewmvn> (дата звернення: 19.03.2026).
2. Lesia Mazanik. Євген Сивокінь, 1937. *Бібліотека Українського мистецтва*.
3. URL: <https://surl.li/cfdgsy> (дата звернення: 19.03.2026).
4. Альона Шилова. Легенда української анімації: головні факти про творчий доробок Євгена Сивоконя. *Суспільне Культура*. URL: <https://surl.lt/sxbjfp> (дата звернення: 19.03.2026).
5. Світлана Головка. Євген СИВОКІНЬ: Анімація — це не професія, а діагноз! *Редакція: Культура*.
6. URL: <https://surl.li/nwmmfw> (дата звернення: 19.03.2026).